

Zicht op veiligheid

Hoe houdt de Raad voor de Kinderbescherming zicht op de veiligheid van kinderen op zijn wachtlijst?

Plan van aanpak

Inhoudsopgave

1	Inleiding en aanleiding	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Aanleiding	4
2	Doelstellingen en probleemstelling	6
2.1	Doelstellingen	6
2.2	Probleemstelling	7
2.2.1	Centrale onderzoeksvraag	7
2.2.2	Deelvragen	7
2.2.3	Toelichting op de deelvragen	7
2.3	Afbakening	8
3	Onderzoeksaanpak	9
3.1	Operationalisatie	9
3.2	Toetsingskader	9
3.3	Selectie en uitvoering	10
3.4	Methode van onderzoek	11
4	Samenhang met andere onderzoeken	13
5	Communicatie	14
5.1	Start van het onderzoek	14
5.2	Na de inspectiebezoeken	14
I	Bijlagen	15
	Afkortingen	

1

Inleiding en aanleiding

1.1 Inleiding

De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: RvdK) is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De RvdK wordt geraadpleegd of ingeschakeld wanneer er ernstige zorgen zijn over de opgroei- en opvoedsituatie van een kind tussen de 0 en 18 jaar.

Als de RvdK door een jeugdhulpverleningsorganisatie, het openbaar ministerie (OM) of door de rechtbank verzocht wordt om onderzoek te doen dan zijn er (ernstige) zorgen over de ontwikkeling van een kind. Bijvoorbeeld omdat de noodzakelijke hulpverlening ontbreekt, een kind in aanraking is gekomen met de politie of sprake is van een complexe echtscheiding. De RvdK komt op voor deze kinderen door hun (gezins)situatie te onderzoeken en te adviseren over wat de beste oplossing is voor het kind. Dit doet de RvdK op vier taakgebieden: Bescherming, Straf, Gezag en Omgang (G&O) en als laatste Afstand, Screening, Adoptie en Afstammingsvragen (ASAA).

De RvdK werkt sinds 2016 met ongeveer 90 zelforganiserende gebiedsteams. Deze teams werken in 42 jeugdzorgregio's. De zelforganiserende teams zijn actief op lokaal niveau, in één of meerdere gemeenten. Er zijn verantwoordelijkheden verschoven van landelijk en regionaal niveau naar de teamleden, die allen evenveel zeggenschap in het team hebben. Eén van de door de RvdK beoogde effecten hiervan is lokale aansluiting en optimale werking van de keten.

Gelet op de problematiek van de kinderen stelt de RvdK zich als doel om binnen tien dagen na aanmelding te starten met een onderzoek.¹ Wanneer de dreiging voor een kind acuut is start de RvdK direct een onderzoek. Kinderen waarbij de zorgen ernstig zijn, maar niet acuut, moeten echter veelal (veel) langer wachten dan tien dagen op de start van een onderzoek.² Dit is zeer ongewenst. Sinds het voorjaar van 2018 acteren de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en

¹ Zie Kamerstuk 31 839, nr. 497. Zie ook de [beleidsreactie](#) van de minister voor Rechtsbescherming op inspectieonderzoeken naar de RvdK, 13 februari 2019, kenmerk 2501525.

² Eind november 2020 wachtten ruim 3100 kinderen op de start van een onderzoek. Per 1 december 2020 was de gemiddelde wachttijd voor het starten van een beschermingsonderzoek 5 weken. Voor een G&O onderzoek was de gemiddelde wachttijd 8,5 week en voor een strafonderzoek was dit 2 weken. Zie voor deze cijfers de website van de RvdK: <https://www.kinderbescherming.nl/over-ons/ons-onderzoek-feiten-en-cijfers/raadsonderzoek-stand-van-zaken/december-2020>.

Veiligheid (hierna: de inspecties) op deze situatie en werkt de RvdK aan het terugbrengen van de wachttijd onder andere door te investeren in sturing, ondersteuning en ontwikkeling van de resultaatverantwoordelijke gebiedsteams. In februari 2019 publiceerden de inspecties een rapport over de wachtlijst: 'De wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming'.³ Ondanks de inspanningen om voor de aangemelde kinderen tijdig een onderzoek te starten bestaan tot op heden wachtlijsten voor zowel beschermings-, G&O- en strafonderzoeken.

Niet alleen bij de RvdK, maar in de hele jeugdbeschermingsketen wachten kinderen te lang op hulp. Hierover publiceerden de inspecties het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' (2019), het signalement 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd - Jeugdbeschermingsketen in gevaar' (2019) en de voortgangsrapportage 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' (2020).⁴ Hierin staat dat kinderen die in hun ontwikkeling worden bedreigd veel te lang moeten wachten op hulp. De inspecties zien dat de meest kwetsbare kinderen en hun gezinnen op achtereenvolgende wachtlijsten terechtkomen bij het wijkteam, Veilig Thuis (VT), de RvdK, gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering (GIs) en de gespecialiseerde hulp. De inspecties zijn van mening dat er regie gericht op het oplossen van de opeenvolgende wachtlijsten nodig is. Noodzakelijk is een geprioriteerde en breed gedragen aanpak van ministers, wethouders en bestuurders van instellingen waarop sterke regie door of namens de ministers wordt gevoerd. Dit laat onverlet dat de inspecties optreden als instellingen onvoldoende in staat blijken zicht te houden op de veiligheid van de kinderen.

1.2 Aanleiding

In het rapport 'De wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming' formuleerden de inspecties een aanbeveling aan de RvdK gericht op het verkrijgen van meer zicht op de veiligheid van kinderen die moeten wachten op de start van het raadsonderzoek:

*'De inspecties verwachten dat de RvdK op casusniveau passende afspraken maakt met zijn ketenpartners over het zicht op de veiligheid van het kind, wanneer een kind langer dan tien dagen moet wachten op een onderzoek bij de RvdK.'*⁵

Gelet op de context van de wachtlijsten in de gehele jeugdbeschermingsketen, is de RvdK samen met de partners in de keten verantwoordelijk om zicht op de veiligheid van de wachtende kinderen te hebben en te behouden. Dit is van belang omdat het voortduren van onveiligheid of een (plotselinge) verergering daarvan een rol speelt in de afweging van de RvdK om een onderzoek met voorrang te starten. Zicht op de situatie van het kind is belangrijk gedurende de tijd dat het kind op de wachtlijst staat. Dit geldt voor zowel kinderen die wachten op een beschermingsonderzoek als voor kinderen die in afwachting zijn van een straf- of G&O-onderzoek. Immers, kinderen voor wie een beschermingsonderzoek is gevraagd verkeren in een (potentieel) onveilige situatie, strafbaar gedrag van een kind is een symptoom van een bedreigde ontwikkeling, en een problematische scheiding vormt een directe

³ IGJ en IJenV, [De wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming](#), december 2018.

⁴ IGJ en IJenV, [Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd](#), november 2019; IGJ en IJenV, [Signalement: Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd. Jeugdbeschermingsketen in gevaar](#), november 2019; en IGJ en IJenV, [Voortgangsrapportage kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd](#), oktober 2020.

⁵ IGJ en IJenV, [De wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming](#), december 2018, p. 13.

ontwikkelingsbedreiging voor een kind. In de tijd dat een kind op de wachtlijst staat, blijft de potentiële onveiligheid voortduren en kan deze verergeren.

De RvdK heeft vijf maatregelen ingezet voor het vergroten van het zicht op de veiligheid van kinderen op de wachtlijst.⁶ In het bovengenoemde rapport uit 2018 concludeerden de inspecties dat deze maatregelen dit zicht onvoldoende vergrootten.⁷ Mede naar aanleiding van de uitkomsten van dit rapport heeft de RvdK de maatregelen inhoudelijk aangepast en omgezet naar landelijk geldende afspraken die met ingang van maart 2019 toegepast moeten worden bij het wachtlijstbeheer.⁸ In het intensieve toezicht dat op het rapport volgde⁹, en sindsdien van toepassing is, monitorden de inspecties het door de RvdK ingezette verbetertraject 'Versnellen naar 2020'.¹⁰ De RvdK kan echter onvoldoende aantonen dat het zicht op de veiligheid van wachtende kinderen is vergroot.¹¹

Dat de RvdK onvoldoende kan aantonen zicht te hebben op de veiligheid van wachtende kinderen is de reden om opnieuw toezicht hiernaar uit te voeren. De inspecties willen hierover een actueel beeld ophalen aan de hand van de hiervoor genoemde aanbeveling uit het inspectieonderzoek uit 2018.¹² In dit toezicht zal ook aandacht zijn voor mogelijke verbeteringen in het zicht op de veiligheid van het wachtende kind volgend op door de RvdK ingezette acties.

Dit onderzoek geeft vorm aan drie doelen uit het Meerjarenperspectief 2021-2024 van de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: IJenV), namelijk 'Organisaties scherp houden op het burgerperspectief', 'Het bevorderen van het lerend vermogen van organisaties' en 'Het bevorderen van effectieve ketens en netwerken'.¹³

⁶ Deze vijf maatregelen zijn: 1) in ieder gebiedsteam is RvdK-advies en –triage expertise actief, 2) samenwerkingsafspraken met de melder/gemeenten blijven gehandhaafd, 3) de melder en/of casusregisseur wordt door RvdK actief geïnformeerd over de wachttijd, 4) de RvdK spreekt expliciet af met de melder en/of casusregisseur dat deze contact opneemt met de RvdK als de situatie verandert, en 5) de RvdK beoordeelt casuïstiek waar geen hulpverlening binnenkomt op urgentie.

⁷ IJenV en IGJ, *De wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming*, december 2018. Overigens concludeerden de inspecties dat de maatregel gericht op triage en advies alleen in het geval van beschermingsonderzoeken bijdraagt aan het zicht op de veiligheid van het betreffende kind.

⁸ 1) De melder/casusregisseur wordt door de RvdK actief geïnformeerd over de wachttijd. 2) In alle zaken waarin een kind (naar verwachting) langer dan tien dagen op raadsonderzoek wacht, worden op casusniveau afspraken gemaakt met de melder/casusregisseur over de veiligheid van het kind. 3) In alle zaken vindt een risico-inschatting plaats waarin het ontbreken of weigeren van hulpverlening door een gezin wordt meegewogen. 4) In iedere zaak wordt vastgelegd wat de minimale vereisten zijn om de veiligheid voor het kind te kunnen garanderen en wie hier vanuit de gemeente toezicht op houdt. Wanneer er wijzigingen zijn neemt de melder/casusregisseur contact op met de RvdK zodat op basis van actuele informatie kan worden ingeschat of handelen door de RvdK (direct) nodig is. 5) De RvdK maakt met de relevante ketenpartners afspraken over contactmomenten met de melder/casusregisseur over de actuele situatie en de naleving van de veiligheidsafspraken. Dit tussentijds contact heeft als doel om doorlopend zicht te houden op de risico's voor het kind.

Zie Kamerstuk 31 839, nr. 497. Zie ook de [beleidsreactie](#) van de minister voor Rechtsbescherming op inspectieonderzoeken naar de RvdK, 13 februari 2019, kenmerk 2501525.

⁹ [Brief Toezicht op de RvdK in 2020, april 2020](#).

¹⁰ Zie voor een overzicht van deze aanpak: RvdK, [Analyse en aanpak wachttijden Raad voor de Kinderbescherming](#), 2018.

¹¹ IJenV, [Reactie inspecties op voortgangsrapportage Tertaal 1 2019 van de Raad voor de Kinderbescherming](#), 2019.

¹² IGJ en IJenV, [De wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming](#), december 2018.

¹³ Zie IJenV, [Meerjarenperspectief 2021-2024, februari 2021](#).

2

Doelstellingen en probleemstelling

In dit hoofdstuk beschrijven de inspecties de doelstellingen en formuleren zij de centrale onderzoeksvraag en deelvragen.¹⁴

2.1 Doelstellingen

Het ontbreken van zicht op de veiligheid van wachtende kinderen kan ernstige consequenties hebben voor het kind. Daarom is het voor de kinderen belangrijk dat de RvdK zicht heeft op de situatie van het kind dat wacht op de start van een raadsonderzoek. De inspecties verwachten daarom dat voortduren van onveiligheid of een (plotselinge) verergering daarvan een rol speelt in de afweging van de RvdK om een onderzoek met voorrang te starten.

De RvdK heeft landelijk geldende interne instructies opgesteld gericht op het zicht hebben en zicht houden op de veiligheid van het kind dat wacht op een *beschermingsonderzoek*.¹⁵ Deze afspraken dienen alle gebiedsteams na te leven. Dergelijke landelijke afspraken zijn er niet voor kinderen die wachten op een G&O- of strafonderzoek.

Passend bij de organisatiestructuur van de RvdK, waarbij de verantwoordelijkheden voor het functioneren van het team primair bij het team zelf liggen, worden vanuit de RvdK geen verdere instructies opgelegd over hoe de teams met de wachtlijst om moeten gaan.

Om inzicht te krijgen in hoeverre de RvdK zicht heeft en behoudt op de veiligheid van wachtende kinderen stellen de inspecties zich twee doelen in het huidige onderzoek.

De eerste doelstelling van dit onderzoek is het *beschrijven* in hoeverre de RvdK in de praktijk afspraken maakt met ketenpartners (zoals het wijkteam, VT-organisaties, GIs, het OM en de rechtbank) over het zicht hebben en behouden op de veiligheid van kinderen die wachten op één van de drie typen raadsonderzoeken, en bevorderende en belemmerende factoren hierin op te halen.

¹⁴ Deze kunnen worden aangepast als informatie die tijdens het onderzoek wordt opgehaald daar aanleiding toe geeft. Hierover wordt de RvdK vooraf geïnformeerd.

¹⁵ Zie voetnoot nummer 8.

De tweede doelstelling is dat de inspecties *toetsen* of gemaakte afspraken bijdragen aan het zicht hebben en behouden op de veiligheid van kinderen die wachten op een onderzoek. Het betreft afspraken vanuit de RvdK, eventueel lokaal geldende afspraken en afspraken die op casusniveau gemaakt zijn.

2.2 Probleemstelling

2.2.1 Centrale onderzoeksvraag

In hoeverre dragen landelijke interne instructies van de RvdK en afspraken tussen de RvdK en betrokken ketenpartners bij aan het zicht hebben en behouden op de veiligheid van het kind, wanneer het kind moet wachten op een onderzoek bij de RvdK?

2.2.2 Deelvragen

De inspecties formuleren de onderstaande deelvragen om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden:

1. Welke afspraken op lokaal en casusniveau maakt de RvdK met de ketenpartners over het zicht hebben en behouden op de veiligheid van het kind, wanneer een kind moet wachten op een beschermings-, G&O- of strafonderzoek bij de RvdK? En worden daarbij de landelijke interne instructies gevolgd?
2. Wat zijn bevorderende en belemmerende factoren voor het maken van afspraken met ketenpartners in het kader van beschermings-, G&O- en strafonderzoeken? En welke rol spelen de landelijke interne instructies hierin?
3. In hoeverre zijn de afspraken tussen de RvdK en de ketenpartners, voor een kind dat wacht op een onderzoek, uitvoerbaar voor zowel de raadsmedewerkers als voor de ketenpartners met wie de afspraken worden gemaakt?
4. In hoeverre geven en behouden de afspraken tussen de RvdK en de ketenpartners daadwerkelijk zicht op de veiligheid van het kind dat wacht op een onderzoek?
5. In hoeverre vindt aanpassing plaats van eerder gemaakte afspraken met de ketenpartners, als de RvdK nieuwe informatie ontvangt over de veiligheidssituatie van een kind dat wacht op een onderzoek?

2.2.3 Toelichting op de deelvragen

Deelvraag 1

Met deze deelvraag onderzoeken de inspecties in hoeverre de RvdK voor het specifieke kind afspraken maakt met de ketenpartner die om een beschermings-, G&O- of strafonderzoek heeft gevraagd over het zicht op de veiligheid van het kind, voordat een kind op de wachtlijst wordt geplaatst. Voorts worden de kenmerken van

deze afspraken in kaart gebracht, zoals wie betrokken is bij het maken van afspraken, op welk moment afspraken worden gemaakt, hoe afspraken worden geregistreerd, etc. Daarbij wordt bekeken of de landelijke interne instructies hierin worden meegenomen.

Deelvraag 2

Met deze deelvraag onderzoeken de inspecties welke factoren een bevorderende of belemmerende rol spelen in het maken van afspraken over het zicht op veiligheid van het kind dat moet wachten op de start van een beschermings-, G&O- of strafonderzoek of het aanpassen van die afspraken.

Deelvragen 3 en 4

Aan de hand van deze vragen toetsen de inspecties of afspraken uitvoerbaar zijn (of waren) en of de RvdK daadwerkelijk zicht heeft en heeft behouden op de veiligheidssituatie van een kind dat moet wachten op een onderzoek.

Deelvraag 5

Met deze deelvraag toetsen de inspecties in hoeverre de RvdK na ontvangst van nieuwe informatie over de veiligheidssituatie van een specifiek kind dat op een onderzoek wacht, de afspraken aanpast aan de nieuwe veiligheidssituatie. Voorts onderzoeken de inspecties op welke wijze de nieuwe informatie de beoordeling van de veiligheidssituatie beïnvloedt en of dit reden geeft het onderzoek direct of met voorrang te starten.

2.3 Afbakening

De ASAA onderzoeken maken geen onderdeel uit van dit onderzoek. Bij screening voor buitenlandse adoptie staat immers niet het kind maar de aspirant-ouder(s) op de wachtlijst. Voorts worden ook spoedzaken buiten beschouwing gelaten, indien deze zaken direct door de RvdK worden opgepakt en dus niet op een wachtlijst komen.

3

Onderzoeksaanpak

In dit hoofdstuk beschrijven de inspecties hoe zij dit onderzoek operationaliseren en welke methoden zij toepassen.

Uiteraard worden bij de uitvoering van dit onderzoek de Covid-19 maatregelen in acht genomen. Als de maatregelen invloed hebben op de manier waarop de RvdK haar werkzaamheden uitvoert, wordt hier rekening mee gehouden bij de uitvoering van dit onderzoek.

3.1 Operationalisatie

In deze paragraaf operationaliseren de inspecties de belangrijkste begrippen.

Zicht op veiligheid

Er is zicht op de veiligheid van het kind wanneer veranderingen in de situatie van het kind gesignaleerd (kunnen) worden. Het gaat hier om veranderingen die volgens het kind, de ouders of het betrokken netwerk en/of de professional een nieuwe, verminderde of verergerde bedreiging voor de ontwikkeling van het kind vormen.

Afspraken die bijdragen aan het zicht op veiligheid

Afspraken dragen bij aan het zicht op veiligheid als deze uitvoerbaar zijn voor zowel de raadsmedewerker als voor de betrokken ketenpartner met wie de afspraken worden gemaakt. Daarbij moeten zowel de raadsmedewerker als de ketenpartner van mening zijn dat uitvoering van de afspraak daadwerkelijk zicht geeft op de veiligheid van het wachtende kind.

De afspraken kunnen bijvoorbeeld gericht zijn op de wijze waarop de ketenpartners hun betrokkenheid bij het kind en zijn of haar opvoedsituatie vormgeven ten tijde van de periode dat het kind op de wachtlijst staat. Tevens kunnen dit afspraken zijn over het door de RvdK met voorrang uitvoeren van het verzochte beschermings-, G&O- en strafonderzoek.

3.2 Toetsingskader

Bovenstaande operationalisatie gebruiken de inspecties om te toetsen in hoeverre, in het kader van onderzoeken, de landelijk geldende afspraken (bescherming), en eventuele lokale afspraken en afspraken op casusniveau:

- Uitvoerbaar zijn voor zowel de raadsmedewerker als voor de ketenpartner met wie de afspraken worden gemaakt;
- Daadwerkelijk zicht geven op veranderingen in de situatie van het kind, die gezien worden als een nieuwe of verergerde bedreiging voor de ontwikkeling van het kind;
- Ertoe bijdragen dat nieuwe informatie over de situatie van het kind de beoordeling van de veiligheidssituatie beïnvloedt, of reden is het onderzoek direct of met voorrang te starten en of dit tot aanpassing van de eerdere afspraken over zicht op veiligheid leidt.

3.3 Selectie en uitvoering

De inspecties beogen een zo gevarieerd mogelijk beeld op te halen. Door in alle 11 arrondissementen het onderzoek uit te voeren wordt geografische spreiding bereikt en ontstaat er bovendien een compleet beeld over de afspraken tussen de RvdK, de rechtbanken en het OM over zicht op veiligheid van de kinderen die wachten op een G&O- of strafonderzoek.¹⁶ Vervolgens wordt in ieder arrondissement ten minste één jeugdzorgregio betrokken in het onderzoek.

Zoals eerder gezegd, de gebiedsteams die in de jeugdzorgregio's werken zijn zelforganiserend en hebben veel ruimte het wachtlijstbeheer naar eigen inzicht vorm te geven. Om deze reden betrekken de inspecties bij de selectie van locaties binnen de verzorgingsgebieden meerdere variabelen die een rol spelen in de wijze waarop de raadsmedewerkers afspraken maken met de ketenpartners over het zicht op de veiligheid van het kind. Deze variabelen zijn, onder meer, de wachttijd, de behandeltijd en het aantal gestarte onderzoeken. Gedurende het onderzoek zullen regelmatig actuele gegevens hierover worden opgevraagd bij de RvdK. De inspecties selecteren voorafgaande aan de start van de uitvoering van het onderzoek de jeugdzorgregio's die zij gaan bezoeken. De inspecties kondigden de inspectiebezoeken aan.

De Inspecties kiezen ervoor om het onderzoek gefaseerd uit te voeren, namelijk in drie fases binnen een tijdsbestek van ongeveer anderhalf jaar. De geselecteerde jeugdzorgregio's worden evenredig verdeeld over de fases. Deze gefaseerde benadering heeft als voordeel dat bevindingen eerder gebruikt kunnen worden om, indien nodig, de RvdK zelf bij te laten sturen, hetgeen belangrijk is gelet op de kwetsbaarheid van kinderen op wachtlijsten. Verder behouden de inspecties met deze benadering flexibiliteit om, indien nodig, het onderzoek tussentijds bij te stellen. Bijstellen kan wenselijk zijn om de effectiviteit van het onderzoek te verbeteren en de resultaten beter te laten aansluiten op nieuwe ontwikkelingen in de jeugdbeschermingsketen en specifieke veranderingen in de werkwijze van de RvdK.

De basisbenadering van het onderzoek in de verschillende fases is, in principe, hetzelfde. De in dit hoofdstuk omschreven operationalisatie en methoden worden dan ook op dezelfde wijze toegepast in iedere fase. Voor het geval dat de uitvoering van het onderzoek vraagt om aanpassing van de werkwijze, zal de aanpassing in een addendum op het plan van aanpak worden beschreven. Na iedere fase worden conclusies en aanbevelingen teruggekoppeld aan de RvdK. Ten slotte wordt het

¹⁶ In G&O- en strafonderzoeken is de rechtbank of het OM de om een raadsonderzoek verzoekende partij.

onderzoek afgesloten met een overkoepelend eindproduct wat op de websites van de inspecties wordt gepubliceerd.

In de eerste fase ontstaat een beeld over de afspraken tussen de RvdK en de ketenpartners in drie type raadsonderzoeken, namelijk beschermings-, G&O- en strafonderzoek, en bevorderende en belemmerende factoren die hierbij een rol spelen. Ook zal duidelijk worden in hoeverre afspraken bijdragen aan het hebben en behouden van zicht op de veiligheid van kinderen die moeten wachten op een onderzoek. De inspecties zullen de RvdK verzoeken om, in het licht van de bevindingen uit fase 1, waar nodig, verbeteringen door te voeren in de 41 verzorgingsgebieden op het terrein van de afspraken.

In de daaropvolgende fases gaan de inspecties het onderzoek voortzetten in andere verzorgingsgebieden en verifiëren of de RvdK voldoende opvolging geeft aan de aanbevelingen uit de tussentijdse terugkoppeling.

3.4 Methode van onderzoek

De hieronder beschreven onderzoeksmethoden passen de inspecties toe om de deelvragen en centrale onderzoeksvraag te beantwoorden.

Documentstudie

De inspecties vragen documenten op over landelijke en mogelijk lokale afspraken die het betreffende verzorgingsgebied van de RvdK heeft om zicht te hebben en te behouden op de veiligheid van het wachtende kind. De inspecties denken hierbij aan algemene landelijke afspraken, maar ook aan lokale afspraken met de ketenpartners die gelden in de verzorgingsgebieden waar de inspecteurs de interviews houden (zie voor de selectie hiervan paragraaf 3.3). (Deelvraag 1)

Interviews en dossieronderzoek met wachtlijstbeheerders

De inspecteurs nemen in de voor dit onderzoek geselecteerde verzorgingsgebieden interviews af met medewerkers van de RvdK die de wachtlijst beheren. Het aantal medewerkers dat wordt geïnterviewd bepalen de inspecties op het moment dat het onderzoek is gestart en er zicht is op hoeveel medewerkers in het verzorgingsgebied betrokken zijn bij het wachtlijstbeheer. In de interviews is aandacht voor de verschillen tussen de typen raadsonderzoeken, zoals de wijze en routing van een aanmelding bij de RvdK.

De inspecteurs bespreken met de wachtlijstbeheerders de landelijke interne instructies, de algemene afspraken op regioniveau en de afspraken die specifiek op casusniveau worden gemaakt, voor het individuele kind. (Deelvraag 1)

De inspecteurs bespreken met de wachtlijstbeheerders of en zo ja op welke wijze nieuw ontvangen informatie de beoordeling van de veiligheidssituatie verandert, of dit reden is het onderzoek direct of met voorrang te starten en of dit tot aanpassing van de eerdere afspraken over zicht op veiligheid leidt. (Deelvraag 5)

Aansluitend op het interview wordt casuïstiek bekeken, waarbij de inspecteurs kijken naar de dossiers van kinderen die op de start van een onderzoek hebben gewacht en naar wie het raadsonderzoek kort voor het inspectiebezoek is gestart. Hiervoor worden minimaal drie dossiers per interview geselecteerd (verdeeld over de drie verschillende typen onderzoeken). Deze dossiers worden door de

wachtlIJstbeheerder en de inspecteurs samen bekeken. In het gesprek over de concrete casuistiek is aandacht voor de afwegingen, en bevorderende en belemmerende factoren waar de wachtlIJstbeheerder mee te maken heeft. (Deelvragen 2-5)

Interviews met medewerkers ketenpartners

De inspecteurs spreken met medewerkers van de ketenpartner over de geselecteerde dossiers (beschermings-, G&O- en strafdossiers) die ook met de wachtlIJstbeheerder van de RvdK zijn besproken. Op deze manier wordt duidelijk of en hoe afspraken tot stand zijn gekomen, wat bevorderende en belemmerende factoren hierbij zijn geweest, hoe de medewerkers aan de slag gaan met de gemaakte afspraken en of de afspraken bijdragen aan het zicht hebben en houden op de veiligheid van het kind op de wachtlIJst.

Interviews met raadsonderzoekers

De inspecteurs gaan met minimaal twee raadsmedewerkers (afhankelijk van het aantal in het verzorgingsgebied) in gesprek. In dit gesprek toetsen de inspecteurs de mate waarin de veiligheidssituatie van het kind bij de start van het raadsonderzoek overeen komt met de inschatting daarvan op basis van de informatie in het dossier. Hierdoor ontstaat een beeld in hoeverre de in de casus gemaakte afspraken daadwerkelijk zicht geven op de veiligheid. (Deelvragen 3-5)

Interviews met cliënten

De inspecteurs spreken bij de start van het onderzoek met een aantal cliënten. Bij de selectie van deze cliënten wordt aangesloten bij de manier waarop de RvdK cliëntenparticipatie organiseert. In het licht van het borgen van het perspectief van de burger, geven deze interviews blijk van een inclusieve en participatieve onderzoeks aanpak, waarbij het kwetsbare gezin en kind actief worden betrokken in het onderzoek van de inspecties. (Deelvragen 1-5).

4

Samenhang met andere onderzoeken

In november 2019 en oktober 2020 publiceerden de inspecties over de zorgelijke situatie dat de gehele jeugdbeschermingsketen onder druk staat door wachtlijstproblematiek en personeelstekort.¹⁷

Sinds mei 2020 voeren de inspecties het vervolgonderzoek 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' uit. Momenteel richt dat vervolgonderzoek zich op het realiseren van tijdig passende hulp voor de meest kwetsbare kinderen. Het Rijk, de gemeenten en de GIs moeten samenwerken om dit voor elkaar te krijgen.

Een onderdeel van dit vervolgonderzoek zal zijn om kritisch te volgen welke maatregelen genomen worden om de wachttijden in de jeugdbeschermingsketen te verkorten. Hierin worden de ketenpartners, waaronder de RvdK, en de verantwoordelijke overheden (gemeenten en Rijk) betrokken. Momenteel is nog niet duidelijk hoe dit toezicht eruit zal komen te zien.

---

¹⁷ IGJ en IJenV, [Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd](#), november 2019; IGJ en IJenV, [Signalement: Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd. Jeugdbeschermingsketen in gevaar](#), november 2019; en IGJ en IJenV, [Voortgangsrapportage kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd](#), oktober 2020.

5

Communicatie

5.1 Start van het onderzoek

IJenV maakt het plan van aanpak openbaar op haar website.

Voorafgaand aan de inspectiebezoeken wordt het plan van aanpak besproken met de RvdK.

De praktische uitvoering van de inspectiebezoeken is voorafgaand met de betreffende verzorgingsgebieden afgestemd.

5.2 Na de inspectiebezoeken

De inspecties maken gespreksverslagen van de interviews. Deze worden voor check op feitelijke onjuistheden opgestuurd naar de gesprekspartners.

Na iedere fase worden de bevindingen teruggekoppeld aan de RvdK en heeft de RvdK de mogelijkheid om te reageren op mogelijke feitelijke onjuistheden, waarna een bestuurlijk gesprek plaats kan vinden.

Na het gehele onderzoek wordt een eindproduct opgeleverd. Na vaststelling van het eindproduct door beide inspecties, bieden de inspecties de RvdK de mogelijkheid voor een bestuurlijk gesprek. Daarna bieden de inspecties de minister voor Rechtsbescherming het eindproduct aan en publiceren de inspecties het eindproduct op hun websites.

I

Bijlage Afkortingen

Tabel a. afkortingen

ASAA	Afstand, Screening, Adoptie en Afstammingsvragen
GI	Gecertificeerde Instelling
G&O	Gezag en Omgang
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IJenV	Inspectie Justitie en Veiligheid
OM	Openbaar Ministerie
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
VT	Veilig Thuis

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

Februari 2021

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*